

ISSN: 1307-914x
e-ISSN: 2979-9368

GAZİ TÜRKİYAT

TÜRKİYAT

36

BAHAR 2025

GAZİ TÜRKİYAT, BAHAR 2025 / 36

ISSN: 1307-914X, e-ISSN: 2979-9368

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ, ANKARA, 2025

SAHİBİ / Owner

AHBV Üniversitesi Türkîyat Uygulama ve Araştırma Merkezi Adına

REKTÖR PROF. DR. M. NACİ BOSTANCI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü
naci.bostanci@hbv.edu.tr/ ORCID: 0009-0007-8625-9513

BAŞ EDITÖR / Editor

PROF. DR. HABİBE YAZICI ERSOY

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
habibe.ersoy@hbv.edu.tr/ ORCID: 0000-0002-3334-2117

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ / Editorial Director

PROF. DR. HABİBE YAZICI ERSOY

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
habibe.ersoy@hbv.edu.tr/ ORCID: 0000-0002-3334-2117

EDİTÖRLER/ Assistants of Editor

DOÇ. DR. DİLEK TÜRKİYILMAZ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Türk Halkbilimi Bölümü
dilek.turkiyilmaz@hbv.edu.tr / ORCID: 0000-0003-0521-4086

DR. ÖĞR. ÜYESİ NURAY TAMİR

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
nuray.tamir@hbv.edu.tr / ORCID: 0000-0002-8378-4706

YAYIN KURULU ÜYELERİ / Members of Editorial Board

PROF. DR. MEHMET ALİ AKINCI [FRANSA]

• Université de Rouen Normandie, Sciences du Langage,
mehmet-ali.akinci@univ-rouen.fr/ ORCID: 0000-0002-7077-4322

PROF. DR. SUZAN CANHASI [KOSOVA]

• Prishtina University,
Suzana.canhasi@uni-pr.edu/ ORCID: 0000-0003-1373-0945

PROF. DR. GÜRAY KIRPIK [TÜRKİYE]

• Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Tarih Eğitimi,
guray@gazi.edu.tr/ ORCID: 0000-0002-8973-5921

PROF. DR. LİNDİTA KHANARİ LATİFİ [ARNAVUTLUK]

• Tiran Üniversitesi Edebiyat Fakültesi,
lindalatif@yahoo.com/ ORCID: 0000-0003-2503-1711

PROF. DR. BATTULGA TSEND [MOĞOLİSTAN]

• National University of Mongolia, Asian studies,
battulgatsend976@gmail.com/ ORCID: 0000-0002-3551-0399

PROF. DR. ALFİYA YUSUPOVA [RUSYA FEDARASYONU]

• Kazanskiy Federalnyy Univesitet, Institut filologii i mejkulturnoy kommunikatsii
alyusupova@yandex.ru/ ORCID: 0000-0003-4156-5705

DOÇ. DR. HÜSEYİN YILDIZ [TÜRKİYE]

• Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
turkibilimci@gmail.com/ ORCID: 0000-0002-8055-7946

DR. ÖĞR. ÜYESİ FATMA ŞENYÜZ [TÜRKİYE]

• Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
fatma.senyuz@dpu.edu.tr/ ORCID: 0000-0001-5409-8224

ARŞ. GÖR. TUĞÇE NUR KEŞİN [TÜRKİYE]

• Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Erbaa Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
tugce339@gmail.com/ 0000-0002-6461-9318

DANIŞMA KURULU / *Publication Board of Overseers*

PROF. DR. ŞÜKRÜ HALUK AKALIN [HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / shakalin@shakalin.net] • PROF. DR. ERCAN ALKAYA [FIRAT ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / ercanalkaya16@gmail.com] • PROF. DR. ZEYNEP BAĞLAN ÖZER [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / baglan.oz@hbu.edu.tr] • PROF. DR. HAYATİ BEŞİRLİ [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / hayati.besirli@hbu.edu.tr] • PROF. DR. İLHAMİ DURMUŞ [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / ilhamidurmus@gmail.com] • PROF. DR. ANNA DYBO [RUSSIAN STATE UNIVERSITY FOR THE HUMANITIES / RUSYA FEDARASYONU / agybo@mail.ru] • PROF. DR. AHMET BİCAN ERCİLASUN [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / bercilasun@gmail.com] • PROF. DR. KONURALP ERCİLASUN [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / konercilasun@gmail.com] • PROF. DR. DİLEK ERGÖNENÇ [TÜRKİYE / akbaba.dilek@gmail.com] • PROF. DR. FEYZİ ERSOY [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / fevziersoy07@gmail.com] • PROF. DR. GÜRER GÜLSEVİN [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / gurergulseven@gmail.com] • PROF. DR. NECDET HAYTA [GAZİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / nhayta@gazi.edu.tr] • PROF. DR. ELÇİN İBRAHİMOV [KARABAĞ ÜNİVERSİTESİ / AZERBAIJAN / elchinibrahimov85@mail.ru] • PROF. DR. NESRİN KARACA [BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / nesrinkaraca@uludag.edu.tr] • PROF. DR. LEYLÂ KARAHAN [TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ, FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ / TÜRKİYE / leylakarahan@yahoo.com] • PROF. DR. HÜLYA KASAPÖĞLU ÇENGEL [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / hcengel2001@yahoo.com] • PROF. DR. M. FATİH KIRIŞÇIOĞLU [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / mfatihkr@gmail.com] • PROF. DR. TİMUR KOCAOĞLU [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / ÖZBEKİSTAN / tkocaoğlu@gmail.com] • PROF. DR. GÜLBANU KOSSYMOVA [ABAI KAZAKH NATIONAL PEDAGOGICAL / KAZAKİSTAN / gkossym@inbox.ru] • PROF. DR. GÜLJANAT KURMANGALİYEVA ERCİLASUN [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / g.ercilasun@hbu.edu.tr] • PROF. DR. ORHAN KURTOĞLU [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / orkurt2@gmail.com] • PROF. DR. NURAN MALTA-MUHAXHERİ [PRISHTİNA UNIVERSITY / KOSOVA / nuranmalta@live.com] • PROF. DR. M. ÖCAL OĞUZ [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / ocal.oguz@hbu.edu.tr] • PROF. DR. ÜLKÜ AYŞE OĞUZHAN BÖREKÇİ [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / ulkuoguzhanborekci@gmail.com] • PROF. DR. EVRİM ÖLÇER ÖZİNEL [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / evrimolcer@gmail.com] • PROF. DR. MUSTAFA ÖNER [EGE ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / mustafa.oner@ege.edu.tr] • PROF. DR. ÇETİN PEKACAR [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / pekacar@gmail.com] • PROF. DR. NAZİM HİKMET POLAT [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / nazimhpolat@hotmail.com] • PROF. DR. JULIAN RENTZSCH [JOHANNES GUTENBERG UNIVERSITY MAINZ / ALMANYA / rentzsch@uni-mainz.de] • PROF. DR. GÜLDEN SAĞOL YÜKSEKKAYA [MARMARA ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / gsagolyuksekkaya@gmail.com] • PROF. DR. FATİH SAKALLI [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / fatih.sakalli@hbu.edu.tr] • PROF. DR. OSMAN FİKİRİ SERTKAYA [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / sertkayaof46@gmail.com] • PROF. DR. HATİCE ŞAHİN [BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / hatices@uludag.edu.tr] • PROF. DR. HASAN ŞENER [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / senerhasan@gmail.com] • PROF. DR. HALE ŞİVGİN [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / hale.sivgin@hbu.edu.tr] • PROF. DR. SOYALP TAMÇELİK [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / soyalp@hotmail.com] • PROF. DR. FUNDA TOPRAK [YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / fundatoprak25@hotmail.com] • PROF. DR. REFAK TURAN [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / beyturan@gmail.com] • PROF. DR. F. AHSEN TURAN [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / fatma.turan@hbu.edu.tr] • PROF. DR. MUSTAFA TURAN [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / mustafa.turan@hbu.edu.tr] • PROF. DR. GABİT TUYAKBAYEV [KORKYT ATA KYZYLORDA UNIVERSITY / KAZAKİSTAN / turmagambet@mail.ru] • PROF. DR. KERİME ÜSTÜNOVA [EMEKLİ ÖĞRETİM ÜYESİ / TÜRKİYE / ustunovak@uludag.edu.tr] • PROF. DR. NACİYE YILDIZ [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / yildiz.naciye@gmail.com] • DOÇ. DR. TÜMEN SOMUNCUOĞLU [ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ / TÜRKİYE / bekir.somuncuoglu@hbu.edu.tr] •

İNGİLİZCE EDITÖRÜ / *Editor for English*

PROF. DR. GÜVEN MENGÜ

KAPAK TASARIMI VE İÇ TASARIM / *Design By*

ARŞ. GÖR. MERVE KARABACAK
GAMZE AKYAR
SENA NUR YILMAZ
ZEHRA YILMAZ

BASIM YERİ / *Printed By:* Reklamcı Promosyon ve Tanıtım Hizmetleri İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti. İvedik O.S.B. 1354. Cadde 1372. Sokak No: 32, İvedik-Yenimahalle / ANKARA
DERGİ E-POSTA
gaziturkiyat@gmail.com
DERGİ WEB
https://hacibayram.edu.tr/turkiyat

SUNUŞ

I-II

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / Research Articles

- 1 SEZAI KARAKOÇ'UN MEDENİYET TASAVVURU: BATI'NIN ÖTESİNDE BİR ARAYIŞ 1-8
Sezai Karakoç's Vision of Civilization: A Quest Beyond the West
Kemal ŞAMLIOĞLU
- 2 ERMENİ HARFLİ KIPÇAKÇADAKİ TÜRKÇE KÖKENLİ DİNİ SÖZ VARLIĞININ YAPISI ÜZERİNE NOTLAR 9-30
Notes on the Structure of Turkish-origin Religious Vocabulary in Kipchak with Armenian Letters
Hüseyin YILDIZ - Abdulkadir ÖZTÜRK - Elmira MULKİBAYEVA
- 3 H. CEMAL'İN ŞEHİTLERİN SESLERİ YAHUT ASKERİN Büyük Duygusu 31-52
Traces of the Balkan Wars in Hüseyin Cemal's Poems in His Book Named Şehitlerin Sesleri yahut Askerin Büyük Duygusu
Zeynep ŞENER
- 4 HEKİMOĞLU NÜSHASINDAN ÖRNEKLERLE KUR'AN TERCÜMESİNE VÜCÜH (ÇOK ANLAMLILIK) AÇISINDAN BAKIŞ 53-70
A Look at the Translation of the Quran in Terms of Wucuh (Polysemy) with Examples from the Hekimoglu Copy
Gülşen ÖZÇAMKAN AYAZ
- 5 TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE VURGU TASNİFİ ÜZERİNE YAPILAN İLK DENEME: FUAT KÖSERAİF'İN OSMANLI TÜRKÇESİNDE VURGU ADLI MAKALESİ 71-94
First Essay on the Stress Classification in Turkish: Raif Fuad's Article on Stress in Ottoman Turkish
Muhammet Raşit ÖZTÜRK
- 6 TOPKAPI SARAYI MÜZESİ ARŞİVİNDEKİ NEDİM MAHLASLI ŞİİRLER 95-126
Poems Under the Pseudonym Nedîm in the Archives of the Topkapı Palace Museum
Züleyha Nurgül ERTUĞRUL

7	FRIEDRICH BARBAROSSA'NIN ANI ÖLÜMÜ: HAÇLILAR VE TÜRKLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME <i>Friedrich Barbarossa's Sudden Death: An Evaluation of Its Effects on the Crusaders and the Turks</i> Serhat ALTINKAYNAK	127-147
8	TÜRK SOSYAL NORMLARI IŞIĞINDA BİR ANADOLU-TÜRK EFSANESİ ÖRNEĞİ: GELİN TAŞLARI EFSANESİ <i>An Example of the Anatolian-Turkish Legend in the Light of Turkish Social Norms: The Bride Stones Legend</i> Hasan Ali DİKEN	149-172
9	ZEVK, STATÜ VE KİMLİK: TANZİMAT VE SERVET-İ FÜNÛN ROMANINDA MADDİ KÜLTÜRÜN TEMSİLİ <i>Taste, Status and Identity: The Representation of Material Culture in Tanzimat and Servet-i Fünûn Novels</i> Merve Esra ÖZGÜRBÜZ	173-196
10	20. YÜZYILIN BAŞLARINDA KAZAKLARDAN DERLENEN ÜC B. UNÜK EFSANESİ <i>The Legend of Üc b. Unük Compiled from Kazakhs in the Early 20th Century</i> Lira MAİRAMEK KYZY	197-216
11	RUNİK HARFLİ ESKİ TÜRK YAZITLARINDA YER ALAN KAZGAN-EYLEMİNDEN HAREKETLE ESKİ TÜRK KÜLTÜRÜNDE KARİZMATİK OTORİTENİN İNŞASI VE SÜRDÜRÜLMESİ <i>The Construction and Maintenance of Charismatic Authority in Old Turkic Culture through the Lens of the Verb Kazgan- in Old Turkic Inscriptions Written in Runic Script</i> Rıza TUNCEL	217-241
12	KUTADGU BİLİĞ'DE AÇ- FİİLİNİN ÇOK ANLAMLILIĞI <i>Polysemy of the Verb aç- in Kutadgu Bilig</i> Selda KARAŞLAR	243-263
13	TÜRKÇENİN SÖZ VARLIĞINDA ALINTI SÖZCÜKLER VE YERLİLEŞTİRME <i>Loan Words and Localization in the Vocabulary of Turkish</i> Arzu EKİZOĞLU	265-281
ÇEVİRİ MAKALELERİ / Review Articles		
14	YENİSEY YAZITLARI'NIN SORUNLARI-1 (YENİSEY YAZITLARI'NIN OKUNUŞU, YORUMLANMASI VE YAZILDIĞI DÖNEMİN BELİRLENMESİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞ AYRILIKLARI ÜZERİNE NOTLAR)	283-294

The Yenisei Sufferings-1 (A Cycle of Articles Dedicated to the Controversy on the Reading, Interpretation and Dating of the Yenisei Runic Texts)
İ.V. KORMUŞİN (çev. Janarbyek ASİMKHAN)

YAYIN DEĞERLENDİRMELERİ / Publication Reviews

- 15 GAZEL AJANDASI–HER GÜNE BİR DİVAN ŞİİRİ VE ŞAİRİ** 295-298
Aydın, Abdullah (2024). Gazel Ajandası-Her Güne Bir Divan Şiiri ve Şairi. İstanbul: Dün Bugün Yarın Yayınları. 408 s. ISBN: 978-625-6063-49-5.
Jülide ERKEN
- 16 OSMANLI-İRAN DİPLOMASİSİ: TAHRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ’NİN KURULUŞU** 299-305
Ahmet Acar, Osmanlı-İran Diplomasisi: Tahran Büyükelçiliği’nin Kuruluşu, İstanbul: Yeditepe Akademi, 2021, 296. ISBN: 9786257725325.
Mikail DEVEBAKAN
- 17 MAHDUM KULU DİVÂNI (MOLLA NEFES NÜSHASI)** 307-311
Karasoy, Yakup (2024). Mahdum Kulu Divanı. Ankara: Tulpars Yayınevi. 358 s. ISBN 978-605-06750-8-5
Gamze AKDENİZ

ETİK İLKELER VE YAYIN POLİTİKASI / Ethical Principles and Publication Policy 313-323

YAZIM KURALLARI / Writing Rules 325-331

